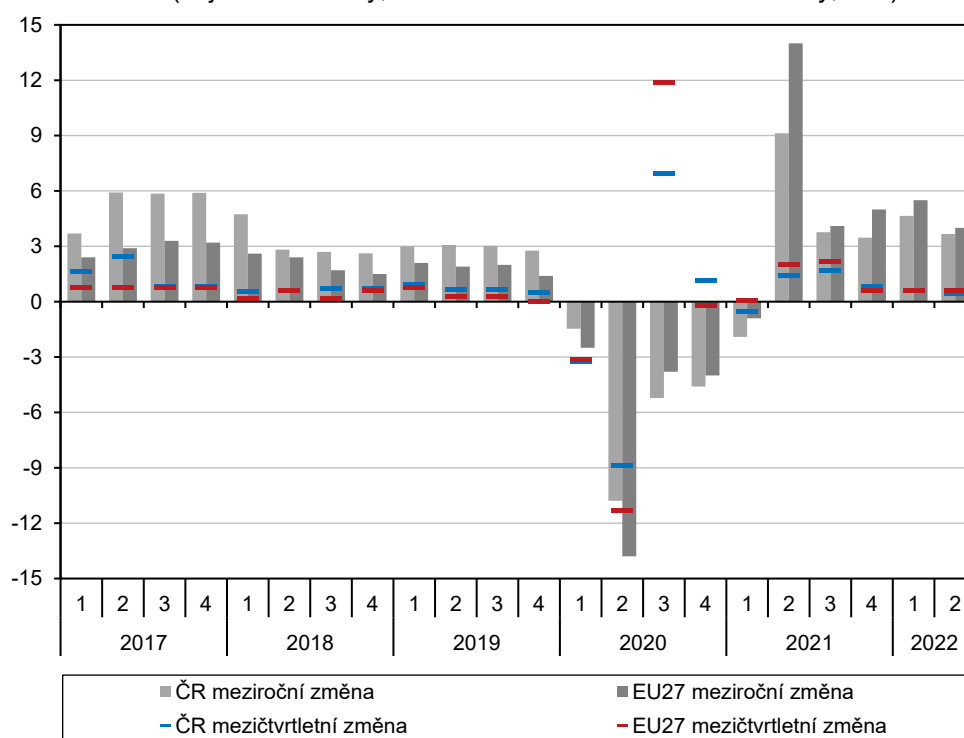

2. Souhrnná výkonnost

Česká ekonomika pokračovala v růstu.

Hrubý domácí produkt (HDP) si ve 2. čtvrtletí 2022 udržel růst a mezičtvrtletně se reálně zvýšil o 0,5 %¹. Ekonomický vývoj nesl známky rozšířené nejistoty. K mezičtvrtletnímu růstu HDP tak přispívala především tvorba hrubého kapitálu, zejména změna zásob. Naopak domácí spotřeba opět mírně mezičtvrtletně klesla. Nepokračoval ani pozitivní vliv zahraniční poptávky, která v posledních dvou kvartálech podpořila růst HDP. Meziroční přírůstek hrubého domácího produktu zpomalil na 3,7 %. Po delší době také z velké části vymizel vliv slabé srovnávací základny, který se do meziročního vývoje HDP promítal v posledním roce. Také meziroční dynamiku HDP pozitivně ovlivňovala tvorba hrubého kapitálu. Slabě přispěla i spotřeba, zejména ta vládní. Negativně působila zahraniční poptávka. Podle údajů ve stálých cenách ve 2. čtvrtletí HDP reálně překonal úroveň stejného období roku 2019 o 0,9 % a těsně se přiblížil celkovému předpandemickému vrcholu ze 4. kvartálu 2019.

Graf č. 1 HDP (objemové indexy, očištěno o sezónní a kalendářní vlivy, v %)

Zdroj: ČSÚ, Eurostat

Zejména ekonomiky EU se silným podílem průmyslu se potýkají s problémy.

Meziroční růst HDP v Evropské unii ve 2. čtvrtletí zpomalil na 4,2 %². Protirůstové faktory, jako je nedostatek součástí nebo rostoucí ceny energií, dopadaly především na země s velkým podílem průmyslu. Nejmenší meziroční přírůstek HDP tak mělo Estonsko (0,3 %), Slovensko (1,7 %) a Německo (1,7 %). Pod celoevropským průměrem se umístilo i Česko. Naopak nejvíce rostl HDP v Irsku (10,8 %), na Maltě (8,9 %) a ve Slovinsku (8,3 %) a nad celoevropským průměrem byly i velké ekonomiky Jihu, jako je Španělsko (6,3 %) a Itálie (4,7 %). Mezičtvrtletně se HDP v EU zvýšil o 0,7 % a stabilní tempo si tak držel již třetí čtvrtletí. Mezičtvrtletně klesla polská (-2,1 %), estonská (-1,3 %), lotyšská (-1,0 %) a litevská ekonomika (-0,5 %). Stagnovalo Portugalsko a jen mírně rostl HDP v Německu (0,1 %). Největší mezičtvrtletní nárůst HDP proběhl v Nizozemsku (2,6 %), Rumunsku (2,1 %) a v Chorvatsku (2,0 %).

¹ Vývoj HDP, hrubé přidané hodnoty a jejich složek je vyjádřen prostřednictvím objemových indexů (tj. očištěn o vliv cen) a po očištění o sezónní a kalendářní vlivy. Údaje jsou platné k 30. 8. 2022.

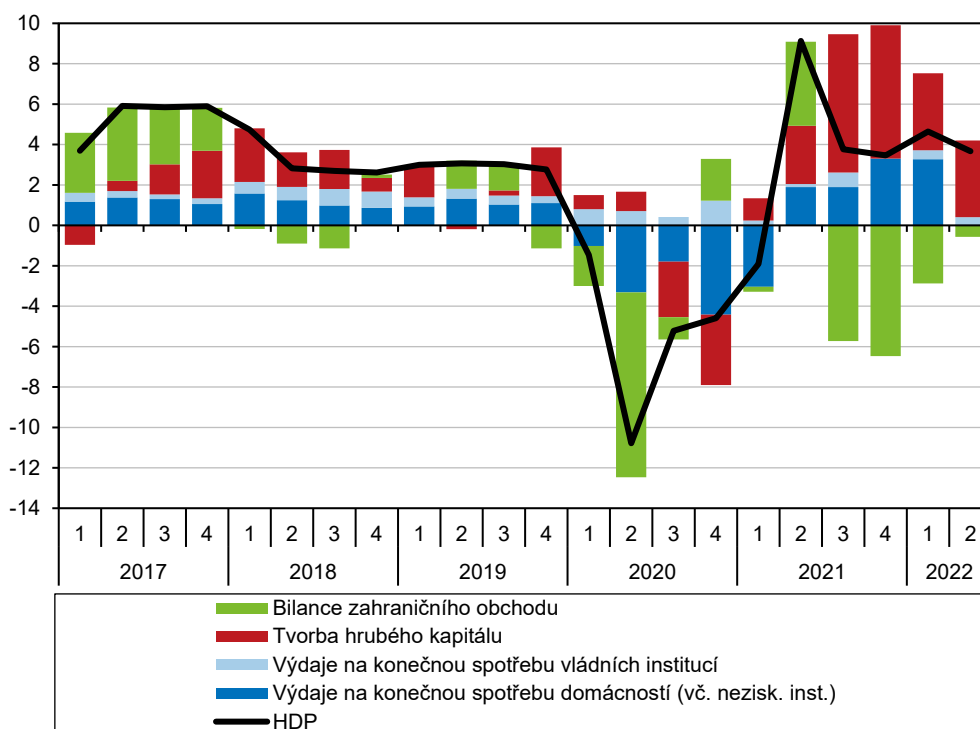
² Data za Lucembursko nebyla dostupná.

Ani poměrně výrazný nárůst mezd a platů nepokryl navýšení cen.

Objem vyplacených mezd a platů ve 2. čtvrtletí 2022 meziročně vzrostl o 8,5 %. Celková zaměstnanost byla meziročně vyšší o 2,5 %³. Ačkoli byl nominální přírůstek mezd a platů poměrně výrazný, nestačil pokrýt prudce rostoucí cenovou hladinu a reálně tak objem mezd a platů klesl o 6,7 %⁴. S výjimkou odvětví s převahou vládního sektoru⁵, kde pod vlivem vysoké srovnávací základny⁶ vyplacené mzdy meziročně klesly o 4,9 %, odměny pracovníkům rostly v celé ekonomice. V některých odvětvích, především ve službách, bylo navýšení objemu mezd a platů podpořeno i náborem zaměstnanců. Největší meziroční přírůstek měly mzdy a platy v ostatních činnostech (24,1 % při růstu zaměstnanosti o 2,9 %), v uskupení obchod, doprava, ubytování a pohostinství (21,3 % při navýšení zaměstnanosti o 4,1 %), činnostech v oblasti nemovitostí (18,3 %, přírůstek zaměstnanosti o 6,4 %) a v informačních a komunikačních činnostech (16,0 % při růstu zaměstnanosti o 3,3 %). Silně rostl i objem mezd a platů vyplacených v profesních, vědeckých, technických a administrativních činnostech (10,9 % při růstu zaměstnanosti o 0,5 %), ve stavebnictví (10,6 %, zaměstnanost se zvýšila o 3,8 %) a ve zpracovatelském průmyslu (9,3 %, navýšení zaměstnanosti o 1,6 %). Pod celkovým průměrem byl přírůstek mezd a platů v zemědělství, lesnictví a rybářství (8,3 % při růstu zaměstnanosti o 3,0 %) a v peněžnictví a pojišťovnictví (6,7 %). Peněžnictví a pojišťovnictví také bylo jediným odvětvím, kde meziročně klesla zaměstnanost (-1,4 %).

Graf č. 2 Příspěvky výdajových složek k reálné změně HDP* (objemové indexy, meziroční růst, příspěvky v p. b., HDP v %)

Zdroj: ČSÚ
* po vyloučení dovozu pro konečné užití

Domácí spotřeba meziročně rostla jen mírně.

Domácí spotřeba byla ve 2. čtvrtletí meziročně vyšší o 0,7 %. To představovalo výrazné oslabení oproti předcházejícím čtyřem kvartálům, které byly ovlivněny slabou srovnávací základnou. V loňském 2. kvartálu bylo totiž zrušení restrikcí a otevření maloobchodu a služeb spojeno také s masivní realizací odložené spotřeby domácností. Ve 2. čtvrtletí

³ Zaměstnanost v pojetí národních účtů (osoby), údaj je sezónně očištěn.
⁴ Do reálného vyjádření převedeno s pomocí deflátoru spotřeby domácností.
⁵ Veřejná správa a obrana, vzdělávání, zdravotní a sociální péče.
⁶ Vyplácení covidových odměn zdravotnickému personálu.

spotřeba domácností meziročně stagnovala (0,2 %) a spotřeba vládních institucí mírně rostla (1,8 %). Celkový příspěvek spotřeby⁷ k meziročnímu růstu HDP dosáhl 0,4 p. b. Domácí spotřeba mezičtvrtletně klesla o 0,2 %, potřetí v řadě. Obavy domácností z růstu cen a dalšího ekonomického vývoje se překlopily do reálného propadu jejich příjmů, což spotřebu přirozeně negativně ovlivnilo. Přesto se mezičtvrtletní pokles zmírnil oproti předchozím dvěma kvartálům. Spotřeba domácností byla nižší o 0,1 %, zatímco vládní výdaje zaostávaly o 0,4 %. Z pohledu trvanlivosti nejvíce meziročně klesala spotřeba předmětů dlouhodobé spotřeby (−9,6 %)⁸. Na obavy domácností z dalšího vývoje ukazuje i silný mezičtvrtletní propad (−12,1 %) u této kategorie. Spotřeba netrvanlivého zboží byla meziročně nižší o 7,5 % a střednědobých statků o 4,2 %. Naproti tomu pokračoval výrazný meziroční růst spotřeby služeb (12,2 %). Službám se navzdory nejistotě domácností zatím propad vyhýbá.

Rostly investice do ostatních budov a staveb a také strojů a zařízení.

Výdaje na tvorbu hrubého kapitálu se ve 2. čtvrtletí meziročně zvýšily o 12,8 %. Z toho tvorba hrubého fixního kapitálu vzrostla o 6,2 %. K meziročnímu růstu HDP tvorba hrubého kapitálu přispěla 3,8 p. b. Růst hrubého kapitálu i celkového HDP tak výrazně ovlivnila tvorba zásob⁹. Ta je posílená už více než rok v souvislosti s nedostatkem součástí v průmyslu. Podniky tak hromadily hotové výrobky čekající na dodávky a finalizaci. Tato situace se částečně zlepšila, ale podniky nově cítí potřebu zásobit se materiálem pro případ dalších výpadků, ale také kvůli prudce rostoucím cenám. Mezičtvrtletně se výdaje na tvorbu hrubého kapitálu zvýšily o 3,0 %. Přitom tvorba hrubého fixního kapitálu vzrostla o 0,7 %. Také mezičtvrtletnímu srovnání tak silně napomohla tvorba zásob. Podle údajů o věcném členění tvorby hrubého fixního kapitálu se nejvíce meziročně zvýšily investice do dopravních prostředků a zařízení (17,5 %), dále do ostatních budov a staveb (7,4 %) a ICT a ostatních strojů a zařízení (4,7 %). Investice do obydlí byly vyšší o 4,6 % a o 3,7 % narostly výdaje na produkty duševního vlastnictví. Meziroční dynamice ale v některých případech pomohlo srovnání se slabším loňským 2. kvartálem. Mezičtvrtletní vývoj totiž ukázal na výrazný pokles výdajů na obydlí (−2,5 %) a snížení investic do dopravních prostředků a zařízení (−0,3 %). Výrazně mezičtvrtletně rostly investice do ostatních budov a staveb (3,1 %) a ICT a ostatních strojů a zařízení (1,6 %).

Bilance zahraničního obchodu se zbožím a službami se propadla do deficitu.

Vývoz zboží a služeb se meziročně reálně zvýšil o 1,8 %¹⁰. Rostl výhradně export služeb (15,7 %), který se v posledním roce stabilně zotavuje z pandemického propadu. Oproti tomu vývoz zboží dál meziročně klesal (−0,6 %). Meziroční přírůstek dovozu zboží a služeb dosáhl 2,7 % a opět tak překonal dynamiku vývozu. Mezičtvrtletně se vývoz zboží a služeb reálně zvýšil o 1,2 %. Mírně se zvýšil export zboží (0,5 %), ale službám se dařilo mnohem výrazněji (4,9 %). Dovoz byl mezičtvrtletně vyšší o 1,8 %, z toho import zboží vzrostl o 1,1 % a služeb o 5,7 %. Výsledná bilance obchodu se zbožím a službami se meziročně zhoršila o 77,3 mld. korun a spadla tak do deficitu 25,8 mld. Jde o první schodek bilance od 2. čtvrtletí roku 2004. Deficitní byla bilance obchodu se zbožím (−55,7 mld. korun), naopak obchod se službami dosáhl přebytku 29,9 mld.

Ve většině odvětví se HPH meziročně zvyšovala.

Hrubá přidaná hodnota (HPH) ve 2. čtvrtletí meziročně vzrostla o 3,4 %. Meziroční srovnání neovlivňuje nízká srovnávací základna do takové míry jako v předchozích kvartálech. S výjimkou zemědělství, lesnictví a rybníctví (−0,7 %) se meziročně zvyšovala HPH u všech odvětví. Dařilo se zejména službám. Především u ostatních činností je na přírůstku patrný vliv nízké srovnávací základny (17,1 %), protože se

⁷ Příspěvky ke změně HDP po vyloučení dovozu pro konečné užití.

⁸ Údaje o spotřebě dle trvanlivosti jsou v domácím pojetí.

⁹ Změna zásob (v běžných cenách a sezónně očištěná) dosáhla ve 2. čtvrtletí 92,8 mld. korun.

¹⁰ Podle metodiky čtvrtletních národních účtů (vývoz a dovoz v ocenění FOB/FOB). Bilance zahraničního obchodu v běžných cenách a po sezónním očištění.

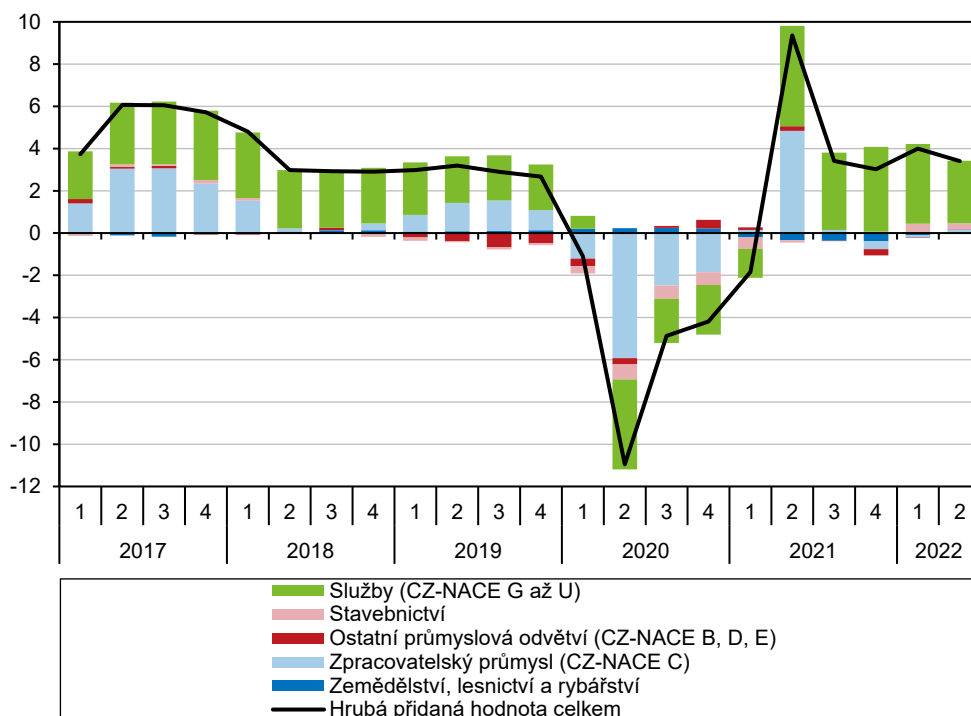

odvětví loni teprve začalo zotavovat z pandemického propadu. Výrazně v letošním 2. kvartálu rostla HPH v uskupení obchod, doprava, ubytování a pohostinství (7,7 %), v informačních a komunikačních činnostech (6,6 %), profesních, vědeckých, technických a administrativních činnostech (5,7 %) a ve stavebnictví (5,1 %). V peněžnictví a pojišťovnictví se HPH meziročně zvýšila o 3,2 % a v odvětvích s převahou vládního sektoru o 1,1 %. Po více než dvou letech poklesů se mírně meziročně zvýšila HPH v činnostech v oblasti nemovitostí (0,8 %). Zpracovatelský průmysl také po dvou poklesech opět mírně vzrostl (0,8 %).

Část služeb vykázala výrazné mezičtvrtletní oživení HPH.

Ve srovnání s předchozím čtvrtletím se HPH zvýšila o 0,5 %. Rostla většina odvětví s výjimkou stavebnictví (-1,1 %), činností v oblasti nemovitostí (-0,5 %) a odvětví s převahou vládního sektoru (-0,3 %). Výrazné oživení HPH vykázaly profesní, vědecké, technické a administrativní činnosti (3,5 %), informační a komunikační činnosti (2,4 %), ostatní činnosti (2,4 %) a zemědělství, lesnictví a rybářství (2,3 %). Mírně mezičtvrtletně rostla HPH v peněžnictví a pojišťovnictví (0,5 %), v uskupení obchod, doprava, ubytování a pohostinství (0,4 %) a také ve zpracovatelském průmyslu (0,3 %).

Graf č. 3 Příspěvky odvětví k reálné změně HPH (objemové indexy, meziroční příspěvky v p. b., HPH v %)

Zdroj: ČSÚ